

Písemný test z EKONOMIE, který je součástí přijímacích zkoušek na navazující magisterské studijní programy VŠE v Praze, je založen na prověření znalostí, které v podstatě odpovídají výkladu standardní mikro- a makroekonomické teorie na úrovni základního stupně studia (bakalářských, resp. magisterských studijních programů) na VŠE v Praze.

Standardní mikro- a makroekonomická teorie je obsahem celoškolsky povinných předmětů bakalářských, resp. magisterských studijních programů (dříve MIE101 Mikroekonomie 1 a MAE102 Makroekonomie 1, resp. v systému ECTS mikro- a makroekonomických částí kurzů Ekonomie 1) a je nutným předpokladem absolvování celoškolsky povinných kurzů navazujícího magisterského studia (dříve MIE403 Mikroekonomie 2 a MAE405 Makroekonomie 2, resp. v systému ECTS mikro- a makroekonomických částí předmětů Ekonomie 2). Informace o předmětech, včetně osnovy, literatury, zakončení aj. jsou k dispozici na stránkách KMIE FPH VŠE v Praze na <http://mie.vse.cz>.

Tématické okruhy problémů v písemném testu z ekonomie

ČÁST MIKROEKONOMIE

1. Chování spotřebitele a formování poptávky

Užitek a jeho měření. Optimum (rovnováha) spotřebitele a křivka poptávky za předpokladu přímé měřitelnosti užitku. Optimum (rovnováha) spotřebitele a křivka poptávky za předpokladu neměřitelnosti užitku. Tržní poptávka. Elasticity poptávky.

2. Produkční analýza, náklady firmy a zisk

Předpoklady teorie firmy. Teorie produktu, produkční funkce. Nákladové optimum. Náklady firmy v krátkém období (typy, tvary a vlastnosti nákladových křivek v krátkém období). Odvození nákladové křivky při dvou variabilních vstupech. Příjmy a zisk. Optimum firmy a křivka nabídky. Tržní nabídka. Cenová elasticita nabídky.

3. Chování firmy na dokonale konkurenčním trhu, rovnováha dokonale konkurenčního trhu

Charakteristika a specifika dokonalé konkurence. Křivka nabídky a bod uzavření firmy. Křivka nabídky a bod zvratu. Optimum (rovnováha) firmy a rovnováha odvětví. Efektivnost dokonalé konkurence. Výhody ze směny. Tržní rovnováha a její podmínky (teorém pavučiny).

4. Chování firmy v podmínkách nedokonalé konkurence

Vznik nedokonalé konkurence, charakteristika tržních struktur. Optimum (rovnováha) firmy za nedokonalé konkurence. Úplný monopol (optimální množství produkce a velikost ceny, důsledky existence monopolu, regulace monopolu). Oligopol (smluvní oligopol, model oligopolu s dominantní firmou). Monopolistická konkurence (optimum (rovnováha) firmy a rovnováha odvětví). Efektivnost tržních struktur. Rozhodování firmy v ekonomické praxi.

5. Typy firem a jejich cíle

Typy firem v tržní ekonomice. Zisk jako hlavní podnět podnikání (typy zisku, maximalizace zisku v praxi). Alternativní cíle firmy. Baumolův model firmy.

6. Formování cen výrobních faktorů; teorie rozdělování

Podstata a specifika trhů výrobních faktorů. Poptávka po výrobních faktorech. Nabídka výrobních faktorů. Formy cen výrobních faktorů. Teorie rozdělování na bázi teorie mezní produktivity. Skladba důchodů domácností. Zdroje nerovností v důchodech, měření nerovností.

7. Trh práce a trh půdy

Práce jako výrobní faktor. Poptávka po práci. Nabídka práce. Rovnováha dokonale konkurenčního trhu práce. Nedokonalosti trhu práce (faktory způsobující nedokonalosti, důsledky nedokonalostí, problematika odborů a monopsonu na trhu práce). Specifika trhů půdy.

8. Teorie kapitálu a úroku

Základní pojmy teorie kapitálu (různá chápání kapitálu, členění kapitálu). Poptávka na trhu kapitálu. Nabídka na trhu kapitálu. Rovnováha na trhu kapitálu. Trh kapitálových statků.

9. Úloha vlády v ekonomice - mikroekonomické problémy

Hlavní funkce vlády. Zásahy vlády do dílčích trhů (trhů finální produkce, trhů práce). Monopolní síla. Problematika externalit a její řešení. Veřejné statky. Asymetrické informace.

10. Teorie všeobecné ekonomické rovnováhy

Efektivnost ve výrobě. Efektivnost směny. Celková efektivnost. Efektivnost a spravedlnost.

ČÁST MAKROEKONOMIE

- 1. Makroekonomický produkt a důchod. Základní makroekonomické identity**
Tvorba, rozdělení a užití produktu. Přidaná hodnota. Disponibilní důchod. Finální statky. Nominální a reálný produkt. Čistý ekonomický blahobyt. Základní makroekonomické identity.
- 2. Rovnovážný produkt v modelu důchod-výdaje**
Spotřební výdaje a úspory. Investiční výdaje. Vládní výdaje a daně. Čistý export. Určení rovnovážné produkce ve dvou-, tří- a čtyřsektorovém modelu. Výdajové multiplifikátory. Multiplikátor čistého exportu.
- 3. Agregátní poptávka a agregátní nabídka**
Agregátní poptávka a poptávkové šoky. Agregátní nabídka v pojetí keynesiánském, klasickém a monetaristickém. Nabídkové šoky. Rovnovážný produkt a rovnovážná cenová hladina v krátkém a dlouhém období.
- 4. Ekonomický růst a hospodářské cykly**
Pojetí ekonomického růstu a zdroje růstu. Růstové účetnictví. Bariéry růstu, překonání nerozvinutosti. Prorůstová politika. Charakteristika hospodářského cyklu a jeho fází. Klasifikace cyklů. Příčiny a mechanismy cyklů. Proticyklická politika.
- 5. Peníze a trh peněz. Měnová politika**
Formy a funkce peněz. Bankovní systém a tvorba peněz. Poptávka po penězích, nabídka peněz. Úroková sazba na trhu peněz. Nástroje a cíle měnové politiky. Keynesiánské a monetaristické pojetí měnové politiky.
- 6. Otevřená ekonomika: mezinárodní obchod a pohyb kapitálu, determinace měnového kursu**
Absolutní a komparativní výhody, přínosy z obchodu. Faktory mezinárodního pohybu kapitálu. Měnový trh a rovnovážný měnový kurs. Parita kupních sil, kurs podle trhu aktiv.
- 7. Nezaměstnanost. Makroekonomické problémy trhu práce**
Definice a měření nezaměstnanosti. Příčiny a formy nezaměstnanosti. Různé pohledy na problém nezaměstnanosti. Přirozená míra nezaměstnanosti. Ekonomické a sociální důsledky nezaměstnanosti. Politika snižování nezaměstnanosti.
- 8. Inflace, protiinflační politika**
Definice a měření inflace. Inflace tažená poptávkou, inflace tlačena náklady. Inflační očekávání. Důsledky inflace. Snižování inflace, akomodace měnové politiky, důchodová politika. Phillipsovy křivky – mzdová, cenově inflační a rozšířená verze.
- 9. Rozpočet a fiskální politika**
Charakteristika rozpočtové soustavy. Příjmy a výdaje rozpočtu jako nástroje fiskální politiky. Keynesiánská, klasická a monetaristická interpretace fiskální politiky. Vládní deficity a dluhy. Koordinace měnové a fiskální politiky.
- 10. Vnější ekonomická rovnováha. Zahraničně ekonomická politika**
Charakteristika platební bilance. Formy, příčiny a důsledky vnější ekonomické nerovnováhy. Mechanismy obnovení vnější rovnováhy. Protekcionalismus, jeho cíle a nástroje. Kursové systémy a kursové intervence. Formy a cíle mezinárodní ekonomické integrace.

Literatura

- **Základní doporučená literatura k části mikroekonomické:**
  - Macáková, L. a kol.: Mikroekonomie. Základní kurs. 10. vydání. Slaný, Melandrium 2007. 275 stran. ISBN 978-80-86175-56-0
  - Sirůček, P.: EKONOMIE. Pro přijímací zkoušky na navazující magisterský studijní program na VŠE v Praze. 3. přepracované vydání. Praha, Oeconomica - Nakladatelství VŠE v Praze 2006. 231 stran. ISBN 80-245-1094-4 (blíže viz <http://nb.vse.cz/~sirucek>).
- **Další doporučená literatura k části mikroekonomické:**
  - Holman, R.: Ekonomie. 4. aktualizované vydání. Praha, C. H. Beck 2005. 710 stran. ISBN 80-7179-891-6.
  - Mankiw, N. G.: Zásady ekonomie. Praha, Grada 1999. 763 stran. ISBN 80-7169-899-

- Sirůček, P., Nečadová, M., Macáková, L.: Mikroekonomická teorie I. Cvičebnice. 2. aktualizované vydání. Slaný, Melandrium 2003. 303 stran. ISBN 80-86175-37-5 (podrobněji viz <http://nb.vse.cz/~sirucek>).
- Samuelson, P. A., Nordhaus, W. D.: Ekonomie. 13. vydání. Praha, Svoboda 1995. 1011 stran. ISBN 80-205-0494-X
- **Základní doporučená literatura k části makroekonomické:**
  - Pavelka, T.: Makroekonomie. Základní kurz. 2. vydání. Slaný, Melandrium 2007. 278 stran. ISBN 978-80-86175-52-2
  - Sirůček, P.: EKONOMIE. Pro přijímací zkoušky na navazující magisterský studijní program na VŠE v Praze. 3. přepracované vydání. Praha, Oeconomica - Nakladatelství VŠE v Praze 2006. 231 stran. ISBN 80-245-1094-4 (blíže viz <http://nb.vse.cz/~sirucek>).
- **Další doporučená literatura k části makroekonomické:**
  - Helísek, M.: Makroekonomie. Základní kurz. 2. přepracované vydání. Slaný, Melandrium 2002. 326 stran. ISBN 80-86175-25-1 (brož.), resp. 80-86175-26-X (váz.)
  - Holman, R.: Ekonomie. 4. aktualizované vydání. Praha, C. H. Beck 2005. 710 stran. ISBN 80-7179-891-6
  - Pošta, V., Sirůček, P.: Makroekonomie. Základní kurz. Cvičebnice. 1. vydání. Slaný, Melandrium 2006. 168 stran. ISBN 80-86175-42-1
  - Rusmichová, L., Soukup, J. a kol.: Makroekonomie. Základní kurz. 5. vydání. Slaný, Melandrium 2002. 167 stran. ISBN 80-86175-24-3.
  - Sirůček, P., Neset, P. a kol.: Mikroekonomická teorie I. Cvičebnice. 1. část. 2. aktualizované vydání. Slaný, Melandrium 2003. 175 stran. ISBN 80-8617-36-7 (podrobněji viz <http://nb.vse.cz/~sirucek>).
  - Samuelson, P. A., Nordhaus, W. D.: Ekonomie. 13. vydání. Praha, Svoboda 1995. 1011 stran. ISBN 80-205-0494-X